

Predloga o rekvizaciji aperjena proti stavkam

Dnevnik je izjavil, da vlada ne more več trpeti, da bi
stavke zavlačevale in blokirale proizvodnjo narodne
obrambe. — Nasvet, da se ukine nedeljsko
prodajo gasolina.

Kratke vesti

iz življenja in sveta

MRTVIH OD STROJNICE

Bamba, Ekvador. — Tu
bilo osem vojaških novin-
skih, šest pa ranjenih, ko
po nesreči sprožila neka
mina ter pričela razsipavati
preko vežbališča.

SKA STRAŽA PRE- NA NA ATLANTIK

Cleveland. — Obrežni stražni
postajah Velikih jezer so
tajnim ukazom premešče-
postaje ob atlantski obali,
poročila United Press iz
se City, Mich.

AR V KANADSKI ARNI LETAL

Quiver, B. C. — Požar je
trinadstropno tovarno le-
tekoje kompanije na Sea
City. Povprečna škoda znaša
\$100.

V NASI ARMADI MUSLIMANI

London, N. J. — Tukaj je bil
en k vojakom za ameriško
Eddie Stephens bej, ki
pokrivalo vedno tradici-
turški fes. Bej, ki je bil
v Maconu, Ga., in ki je
medanec, je izjavil, da gre
ard v armado, kamor upa,
da bodo dovolili vzeti tu-
daj močilno preprogo, na
vedno poklekne ob času
ne, obrnjen proti svetemu
Meki.

Na operaciji

Anton Vintar iz 15820
ta Ave., je bil operiran na
Cleveland Clinic bolniš-
želimo mu, da bi čimprej
boma okrevale!

Na domu

Bolnišnice je bil pripeljan
dom Mr. Louis Cvert-
4805 Sylvia Ave., kjer ga
teji lahko obiščejo.

AMTEČ TRIBUT JAPONCEV JUNAŠKIM BRAMBOVCEM KRETE

KIO, Japonska, 3. junija. —
The Japan Times Adver-
v angleščini tiskan organ
kega zunanega urada, je
včeraj včeraj planteti tribut
jim brambovcem Krete z
kom, da bi se ustanovilo in
maslo specialni viteški red,
kim naj bi se odlikovalo
angleške in grške častnike
tudi vsakega angleškega
kega vojaka do zadnjega
za njihovo nezasišano
obrambo Krete v "tej
čudni vojni v zgodovini
List piše:

soočeni, nenahranjeni, ne-
naspani, nenadomešče-
niti in nevedni v straš-
konfuziji, nepodprti po anti-
stnem topništvu, negotovi
možnosti svojega pobega,
terbovani, če so bili ranjeni,
kopani, ko so bili mrtvi, ne-
dani in neprestano bom-
rani in razkrajani, mrki in
jih zob, razgaljeni svoje-
kepa civilizacije v dolgo-
nih, skoraj večnih razme-
strahu. vedo, da je njihov

GROZEČA STAVKA V ALUMINUM CO.

Zvezni posredovalec je iz-
ročil nerešeno sporno za-
devo Washingtonu v pre-
tres in razsojo.

CLEVELAND. — Paul E.
Broderick, zvezni delavski po-
sredovalec, je razpravljaj vče-
raj z zastopniki vodstva Alumi-
num Co. of America ter z za-
stopniki National Association of
Die and Casting Workers (CIO)
unije od desetih jutraj pa do e-
ne ure po polnoči, nakar je pri-
poročil, naj se zdaj zavzame za
preprečitev grozeče stavke Na-
tional Defense Mediation Board
v Washingtonu.

Broderick je v svojem tele-
fonskem pogovoru z Washing-
tonskim uradom izjavil, da ni
skoraj nobenega upanja, da bi
se moglo preprečiti stavko de-
lavcev pri Aluminum kompaniji,
zato je priporočil, naj vzame
višja avtoriteta to zadevo v ro-
ke. — Skoraj gotovo je, da bo
prešla ali je morda že danes
jutraj prešla zadeva v Wash-
ington.

Predstavniki unije izjavljajo,
da je kompanija naredila velike
profite in da bi lahko zvišala
delavcem plačo za 4 in pol centa
na uro. (Ta družba je že zvišala
pred dvema mesecema mezde za
8 centov na uro, ko unija še ni
imela pravice kolektivnega po-
gajanja v petih tovarnah te
družbe). Zastopniki družbe pa
pravijo, da je mezda, ki jo pla-
čuje družba, enaka mezdami dru-
gih kompanij za enaka in slična
dela.

Stavka pri tej družbi se ima
pričeti nocoj o polnoči. Dosej
ni še nobenih izglelov, da bo ta
stavka preprečena.

Na operaciji
V ponedeljek se je podvrgla
težki operaciji v Mt. Sinai bol-
nišnici poznana Mrs. Rose Pre-
skar, 353 East 123rd St. Nahaja
se v sobi št. 227, toda obiski so
prepovedani do petka. Želimo ji
skorajšnje okrevanje!

Poroka
Poročila sta se zadnjo soboto
v Richmond, Indiana, Mr. Char-
les Pirih, sin Mr. in Mrs. An-
drew Pirih, iz 378 E. 156 St. in
Miss Anna Rautenberg. Bilo
srečno!

**Večja zaposlitev
žensk**
CHICAGO, 2. junija. — Od-
kar je pričelo odhajati k voja-
kom redno uslužbenstvo raznih
ustanov in department trgovin,
so pričele te trgovine najemati
več žensk in mladenk, ki so prav-
kar graduirale z višjih šol, in
vodstvo trgovin zaposluje celo
mlade duhovnike (najbrže pro-
testantske, ker so označeni z
"ministers.")

Farmarji so veseli dežja
Vremenski preroki so nam
včeraj šele za danes napovedali
dež, ki pa je pričel že sredi pa-
dati. Nihče ni tega dežja bolj
vesel kot farmarji v severnem
delu države Ohio, ki pravijo, da
bo dež zelo koristil travnikom
in pridelkom.

"St. Clair Grove"
Članice društva "St. Clair
Grove" št. 98 W. C. so prošene,
da se v četrtek večer poslovijo
od umrle sestre Johane Kolar,
katere truplo leži v Zakrajško-
vem pogrebem zavodu, po mož-
nosti pa, da se udeležite pogre-
ba v petek jutraj.

VILJEM II. JE UMRL

DOORN, Holandska, 4.
junija. — Bivši nemški ce-
sar Viljem II., zadnji nem-
ški monarh iz rodbine Ho-
henzollencev, je umrl danes
ob 11:30 dopoldne (ob 6:30
jutraj po clevelandskem
času). Ob svoji smrti je bil
82 let star.

Konec je napočil mirno in
brez trpljenja. Viljem se je
prehladil, nakar so se pri-
ključile prehladu še druge
komplikacije, ki so povzro-
čile njegovo smrt.

Bivši nemški cesar je ži-
vel v Doornu na Holand-
skem 22 let, in sicer od 10.
novembra 1928, ko je po-
begnil iz Nemčije. Pretekli
teden je pozvala njegova
druga žena, princesa Her-
mina, k njegovi bolniški po-
steli člane njegove rodbine,
ki so prišli, toda so dan
pred smrtjo zopet odpoto-
vali, ker se je bivši cesar
počutil boljšega in je zavl-
dalo mnenje, da je kriza
srečno prestana.

SAMOMOR NEMŠKEGA ADMIRALA

LONDON, 2. junija. — Iz
norveških virov se poroča, da je
zadnje dni izvršil v mestu Oslo
na Norveškem samomor nemški
admiral Bohn, poveljnik nem-
ških pomorskih sil v Norveš-
ki. Admiral, ki je bil oseben
prijatelj Rudolfa Hessa, je izvr-
šil samomor po obisku Heinri-
cha Himmlerja, načelnika nem-
škega Gestapa.

Admiral se je ustrelil v Grand
hotelu v Oslo, glavnem mestu
po Nemcih okupirane Norveš-
ke.

Nov grob

V Glenville bolnišnici je umrla
Theresa Spehek, rojena Bara-
ga, stara 56 let. Stanovala je na
6306 Bonna Ave. Pokojnica je
bila doma iz Loza, odkoder je
prišla v Ameriko pred 39 leti.
Soprog ji je umrl pred 13. leti.
Tukaj zapuščata dva sinova, An-
tona in Charlesa ter dve hčeri,
Rose, poročeno Štrumbel, in Ma-
ry. Bila je članica društva sv.
Ane št. 4 S. D. Z., Srca Marije,
stara, podružnice št. 25 S. D. Z.
in Oltarnega društva sv. Vida.
Pogreb se bo vršil v soboto zju-
traj ob 9. uri v cerkev sv. Vida
in nato na Calvary pokopališče
iz pogrebnega zavoda Frank Za-
krajšek, 6016 St. Clair Ave. Bo-
di ji ohranjen blag spomin, pre-
ostalam pa naše sožalje!

Zadnja čast

Članice društva "Srce Marije"
stara in društva sv. Ane št. 4
S. D. Z. so prošene, da se zgla-
sijo v četrtek, 5. junija v po-
grebem zavodu Franka Zakraj-
ška, kjer bodo skupno izkazale
zadnjo čast umrlim članicam
Ivani Kolar, iz 1021 E. 61 St. in
Theresi Spehek, iz 6306 Bonna
Ave. Obenem so prošene, da se
udeležijo pogreba sestre Kolar
v petek jutraj ob 8:30 uri, v so-
boto, ob 8:30 uri pa pogreba se-
stre Spehek. — Mary Bradač.

"Glasbena matica"

Poletni tečaj za pouk v solo-
petju, katerega poučuje Tone
Schubel, je otvorila Glasbena
Matica. Pouk se vrši v sobi št.
2, Slovenskega narodnega doma
vsak torek in petek od 1. do 7.
ure zvečer.

Konvencija zdravnikov

V mestni muzikalni dvorani
je bila sredi otvorjena 92. letna
konvencija American Medical
Association, kateri pripadajo
kot člani zdravniki iz vseh ame-
riških držav.

Turško časopisje napada francoskega admirala Darlana

Časopisje mu očita, da hoče
z lažmi in izmišljotinami
opravičiti skorajšnji na-
pad Francije na Anglijo.

ANKARA, Turčija, 3. junija.
— Turško časopisje srdito na-
pada zadnji govor francoskega
admirala in premijera Darlana.
Posebno je razjarila Turke trdi-
tev admirala Darlana, da je po
zadnji svetovni vojni poglala
Anglija Turčijo v boj proti fran-
coski Ciliciji.

Avtoritativni poluradni list
"Ulus" je v svojem uvodniku, ki
ga je napisal njegov urednik,
državni poslanec Fahri Rifki A-
tay, obtožil admirala Darlana
falsificiranja dejstev.

Yanus Nadi, drug široko znan
urednik, pa obtožuje Darlana,
da žali slednji turško narodno
čast, ker misli, da bo z izmiš-
ljotinami opravičil skorajšnji
francoski napad na Anglijo. Ahmed
Emin Yalman, nadaljni
znan časnikar, naziva Darlana
defetista, ki deluje po nemških
ukazih.

"Darlanova trditev, da je An-
glija zanetila sedanji svetovni
požar, je absurda in smešna,"
pravi turško časopisje.

Smrtna kosa

Včeraj jutraj je umrla Mrs.
Ivana Kolar, rojena Stražišar,
stara 74 let. Rojena je bila na
Padežu pri Borovnici. Soprog
Mihael ji je umrl leta 1915. Tu-
kaj zapuščata pet otrok in sicer
Jennie, poročeno Debevec, Mary,
Mihaela, Antoinette, poročeno
Larco in Rose ter mnogo drugih
sorodnikov. V North Chicago,
Ill. pa zapuščata tri sestre: Mrs.
Gertrude Opeka, Mrs. Mary
Hodnik in Mrs. Ursula Slana.
Pokojnica je bila članica Oltar-
nega društva fare sv. Vida, dru-
štva sv. Ane št. 4 SDZ, Srca
Marije, staro, St. Clair Grove št.
98 W. C. in samostojnega dru-
štva Srca Jezusovega. Pogreb se
bo vršil v petek jutraj ob 9.
uri iz Frank Zakrajšek pogreb-
nega zavoda, 6016 St. Clair Ave.
v cerkev sv. Vida in nato na po-
kopališče Calvary, kjer bo tru-
plo položeno poleg pokojnega
soproga. Naj ji bo ohranjen
blag spomin!

Zaposlene rojenice

Te dni se je teta štorjka zgla-
sila pri Mr. in Mrs. Edward M.
Debevec in pustila brhko dekl-
ko. Mati in novorojenka se na-
hajata v St. Ann bolnišnici. Pri
družini Mr. in Mrs. Joseph Te-
kavic, 737 East 232 St. je pa
pustila krepkega sinčka, prvoro-
jenca. Mlada mati je hči pozna-
ne Koračinove družine iz East
222nd St. Tudi pri slovenskem
inženirju Louisu Drašlerju, ki se
nahaža v službi pri okrajnih
vladnih projektih, so imeli obisk
rojenic, ki so pustile zalo hčer-
ko. Mati je hči Mr. in Mrs. Fe-
lix Surtz. — Naše čestitke!

Vse za ljubi mir!

V Masonic avditoriju se je vr-
šil sredi po pokroviteljstvom
United Mothers of America or-
ganizacije shod, na katerem je
bil glavni govornik dr. Edward
Lodge Curran iz Brooklyna, ka-
toliški duhovnik, ki je izjavil,
naj predsednik Roosevelt že en-
krat preneha s svojimi večnimi
vojnimi govori, ter je pozval a-
meriške matere, naj grejo na
"sedeči štrajk." Poleg tega du-
hovnika je govoril tudi znani
kongresnik Sweeney.

FRANCIJA BO POSEGLA V BOJ OB STRANI NEMČIJE

Francoska vlada je že zaigrala svobodo
akcije ter se mora ukloniti vsem
Hitlerjevim zahtevam.

S TEM, DA JE VLADA Odstavila LAVALA IN NASTAVILA DARLANA, JE PRIŠLA Z DEŽJA POD KAP

VICHY, Francija, 3. junija —
francosko pomorsko bazo v Da-
karu, v francoski zapadni Afri-
ki, in da nemške podmornice, ki
imajo v Dakaru svoje oporišče,
tako reče že blokirajo Cape
Verde otočje.

Ojačanje Sirije
Francija je že poslala v Sirijo
150 nadaljnih letal, ki bodo bra-
nila deželo pred napadi angleš-
kih čet in čet svobodne Franci-
je. Nemčija pa je poslala v Sirijo
200 letal in 500 mož mobilne
pehote.

Francoske tavaže v temi
VICHY, 3. junija. — Povpreč-
ni Francoz nima dapes niti poj-
ma o resnosti francoske - an-
gleške situacije. Tako ni na pri-
mer povprečnega Francoza nih-
če obvestil, niti časopisje niti ra-
dio da je Anglija obupala nad
Francijo in izgubila vero v fran-
cosko nevtralnost ter da je An-
glija danes prepričana, da je
francoska vlada že zapravila
svobodo akcije, tako da se mora
danes ukloniti vsem zahtevam,
ki ji jih stavi Hitler.

Skupna uporaba francoskih baz
LONDON, 3. junija. — Lon-
donski list News Chronicle po-
roča danes, da je bil med fran-
cosko in nemško vlado dosežen
sporazum za skupno francosko-
nemško uporabo šestih francos-
kih pomorskih baz. Isti list pravi,
da Nemčija že uporablja

Italija pri bodočem sodelovanju Nemčije in Francije popolnoma izigrana

Mussolini je doživel na Brennerjevem prelazu svoje naj-
večje ponižanje. — Njena mornarica pride pod po-
veljstvo francoske admiralitete.

O sestanku med Hitlerjem in
Mussolinijem na Brennerjevem
prelazu, pravijo oficijelna poro-
čila Rima in Berlina, da je bil
dosežen absoluten sporazum v
vseh zadevah, v resnici pa je
zajzjal med njima nepremostljiv
prepad, kar je bilo že v naprej
jasno vsakemu, kateremu so ko-
ličkaj znane razmere dejanske-
ga položaja.

Italija ne prihaja v poštev
Hladno razmerje med Hitler-
jem in Mussolinijem je zavlada-
lo zlasti po Darlanovem obisku
Hitlerja v Berchtesgadenju, kjer
je Darlan predlagal Hitlerju, da
postane Francija njegova prva
partnerica novega reda. Hitler-
ju je ta zamisel ugajala, ker se
je dobro zavedal, da je poražena
Francija še vedno vse drugačna
sila kakor na vseh kopnih in
morskih bojiščih tepena Italija.

Ko je Darlan prišel iz Berchtes-
gadenu v Vichy, se ni za Mus-
solinijeve zahteve po francoskih
provincah niti zmenil, temveč
dejal, kakor smo poročali tudi
mi v našem listu, da je Nemčija
sama boj začela in da ga bo tu-
di sama izvojevala, s čemer je
popolnoma ponižal in prezrl I-
talijo kot vojno silo.

Mussolinijevo ponižanje na
Brennerju
Švicarski viri poročajo, da je
Hitler poklical Mussolinija na
Brenner, kar je razvidno
tudi iz dejstva, da je šel Hitler
na italijansko stran v Mussoli-
nijev voz, in ne obratno. Na
Mussolinijeve zahteve po fran-
coskih provincah in kolonijah,
mu je Hitler odgovoril, da bi bi-
la Italija dotične kolonije in
provincs dobila samo, če bi bila
zmagovita v Sredozemlju, kar
se je od nje pričakovalo in kar

je bila njena naloga. Zda pa so
čas in razmere tako realne, da
je treba pozabiti na osebne am-
bicije, zato je kooperacija Fran-
cije nujno potrebna. V zameno
za svoje aspiracije napram
Franciji je dobila Italija Hrvaš-
ko in dobila bo tudi še nekaj a-
rabskih provinc. Pri zavojeva-
nju Sredozemlja pa bo absolut-
na potreba sodelovanja francos-
ke mornarice z italijansko, in v
oči gled polomijad, ki jih je za-
krivila italijanska mornarica, bo
slednja pod vrhovnim povelj-
stvom francoske admiralitete.

Mussolini — polit kužek
Tedaj pa je, kakor naznanja-
jo švicarski viri, Mussolini eks-
plodiral, toda se je v oči gled ne-
izogibnih razmer brez moči u-
klonil. Ko je odšel z Brennerje-
vega prelaza, je bil tako razjar-
jen in zagrenjen, da se ni vsó
pot na vlak nazaj grede sestal
z nemški mposlanikom in njego-
vim atašejem, ki sta spremljala
Mussolinija iz Rima k sestanku,
temveč je oba prepustil svojemu
zetu Cianu, sam pa je v Boznu
izstopil ter se letalom odpeljal v
Italijo.

Totalna politična in vojaška
kooperacija Francije z Nemčijo
je zdaj pred pragom, dočim se
nad Italijo zbiračo zmerom tem-
nejši oblaki.

SESTRELITEV TRANS- PORTNEGA LETALA

VALETTA, Malta, 3. juni-
ja. — Angleški letalci so s strojni-
kami sestrelili v bližini Malte iz-
zraka veliko nemško transport-
no letalo, ki je padlo v morje
ter se potopilo. Tekom zadnjih
24 ur so letala osiřča že trikrat
napadla Malto.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

1. raznašalci v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
Za Združene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
Za Evropu, Južne Amerike in druge inozemske države:	
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev
	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 20th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DRUGA PLAT MONAKOVA

Hitlerju je to znano, nacijski stranki je to znano, in prav tako je to znano Clivedenski kliki. Samo en mož je, ki tega ne ve, ker namreč noče vedeti. To je premier Churchill, ki je superbo vtelesenje Britanica, ki nikoli ne ve, kdaj je poražen. Zato ni Hess odskočil na zemljo na Downing Streetu (kjer je Churchillov dom), temveč tesne ob posestvu vojvode Hamiltona, s katerim je hotel najprej govoriti. S tem je vrnil Chamberlainov poset v Godesbergu.

Chamberlain je ponesel pogoje Clivedenske klike Hitlerju, Hess pa je prinesel Hitlerjeve pogoje enemu izmed naslednikov Clivedenske klike. Res je, da sta oba pristala dokaj raznočno, toda pomisliti je treba, da je bil eden njiju apizar, drugi pa požigalec. Eden je šel v Monakovo, drugi pa je priletel od tam.

Hessovo sporočilo gornjim plastem Anglije je bilo po vsej priliki sledeče: Mi vemo in vi bi morali vedeti, da nas vi ne morete poraziti, kakor ne moremo mi vas. Mi si uničujemo temelje vzajemnega bogastva, — und der Teufel (Stalin) lacht dazu! (hudič—Stalin—se pa k temu smeji!). Ali ne bi bilo bolje, če se sporazumemo? Kontinent za nas, imperij za vas, nato pa bomo, z vašim dovoljenjem, udarili na Rusijo. Torej evo: tu vam prožimo, in sicer zdaj zadnjikrat, roko! Ako udarite vanjo, šibomo razdelil svet, če pa nočete, bo stopila Nemčija v najtesnejšo zvezo s Sovjetsko Rusijo ter bo zvarila skupaj evropski in azijski kontinent za tridesetletno vojno, če potrebno, da se zdrobi anglosaško pomorsko moč.

Rudolf Hess je bil baš pravi človek za donos take poslanice angleški vladajoči kasti preko glave angleškega premierja križarja Churchilla. Kot Hitlerjev zaupnik je imel v za to potrebno avtoriteto in vednost, hkratu pa ni nenadomestljiv vijak v nacijski vojni mašini. On je mož, ki se ga lahko žrtvuje in ki je tudi sam pripravljen, žrtvovati se. On je bil član nacijskega notranjega kroga, toda ni bil nikoli član nacijskega vrhovnega poveljstva. Bahanje Londona, da je pričel Hess "govoriti," je po vsej priliki navaden bluf.

Zdi se, da je bil to mojstovski načrt in če bi bil uspel, bi morda že v nekaj tednih čitali o nenadnem premirju med Nemčijo in Anglijo, kateremu bi sledil uničujoč udarec na Rusijo. To se utegne sicer še vedno zgoditi, toda ni več tako zelo verjetno, ker je bil Churchill v naprej posvarjen.

Če je pa cela nakana padla v vodo, kaj pa potem? Well, po vsej priliki velika nesveta zveza med nacijsko Nemčijo in komunistično Rusijo. Hitlerju sicer nič kaj ne diši ta ideja, njegovi visoki vojaški in politični svetovalci jo sovražijo, toda kaj Hitlerju še preostane? Prihajajoči zastoj na zapadu, ki bo izpremenil dosedanje bližnjike v vojno izčrpavanja, sili Nemčijo, da se zateče k Rusiji po pomoč ter da deluje za zvezo z Rusijo, za katero je Stalin že popolnoma pripravljen. V zadnjem trenutku, preden podpis pakt "večnega" prijateljstva, je storil Hitler potem svojega najboljšega prijatelja in zaupnika Hessa še zadnji poizkus za dosego miru na zapadu in za pričetek nove vojne na vzhodu. Njegove arnade so pripravljene za ta posel vse od Bolgarije do Finske in Švedske. Ko si je Rudolf Hess izvinil svoj članek, je doživel Stalin svoj največji trijumf, ker je postal s tem svetu očiten Hessov prihod v Anglijo.

Hermann Rauschning, bivši visoki nacist in predsednik nacijskega senata v Gdansk, ki si je stekel v svetu velik prestiž kot človek, kateremu so znane najintimnejše zadeve notranjega nacijskega kroga in kateremu je vzel dve leti in pol tesnega sodelovanja s Hitlerjem, preden je spoznal, da so nacisti navedeni fanatiki, opisuje v "New York Timesu" Rudolfa Hessa, nacistični št. 3, kot "desperadnega patriota" in "moža največjega osebnega poguma," ki je obrnil Hitlerju hrbet, ko je videl, da tira slednji Nemčijo v pogubo ali pa v zvezo s Stalinom.

"Hess ni bil samo nasprotnik vojne, temveč tudi mož dobre volje, dasi ni moj namen, da bi ga pral njegovih napak in njegovega pajdastva v nacijskih zločinih," pravi Rauschning.

Rauschning s temi besedami samega sebe pere. To je ena faza njegove kariere. Toda pred njegovo sentimentalnostjo bo bolje dati prednost kratki in točni izjavi Ernesta Bevin, angleškega delavskega ministra, ki je naglo očistila ozračje:

UREDNIKOVA POŠTA

Kaj piše hrvatski profesor o propadu Jugoslavije?

Neki slovenski inteligent, ki je boril kot jugoslovanski do-

brovoljec iz Amerike v zadnji svetovni vojni za uresničenje najvišjega ideala vseh iskrenih Jugoslovancev — za ustanovitev skupne, svobodne in neodvisne domovine vseh Jugoslovancev, Jugoslavije, nam je poslal iz mesta, v katerem živi, sledeči članek, katerega drage volje in z odobravanjem priobčujemo:

Najuglednejši časopis "The New York Times" je priobčil članek izpod peresa profesorja sociologije zagrebške univerze g. Dina Tomašića, ki se začasno nahaja v mestu St. Louis-u, Missouri. Ta članek profesorja Tomašića je v toliko interesanten, ker v istem poskuša profesor vso krivdo propada Jugoslavije zvrniti na vladajočo srbsko krog v Beogradu kot: nesposobnost generalnega štaba jugoslovanske vojske, na generaliteto, ki je bila vsa srbska, in v kateri je vladala nesposobnost v vseh operativah, in kar je najglavnejše, profesor navaja, da je bila Jugoslovanska vojska v rokah majhne politične klike, ki je s pomočjo vojske vladala državo in držala sebe na površju in čuvala samo svoje privatne interese.

Posebno kritizira profesor Tomašić slabo organizacijo jugoslovanske vojske, ki ni bila kos svojim nalogom: uspešno se braniti proti sovražnikom na tolikih mejah.

Da ne bi pal kak sum na hrvaško "peto kolono", pravi gospod profesor, da so bili Hrvatje le ena četrtina prebivalstva Jugoslavije, in da se mu zdi neverjetno, da bi zamogli biti hrvaški petokolonci raztreseni po celi državi in vršiti svoje izdajniško delo proti svoji skupni domovini. Da bi se bolj podkrepil to svojo logiko, poskuša oprati pisec svoje drage Hrvate s tem, da informira ameriško javnost, da je bil Hrvatski narod prveč vdan demokraciji, za katero se je posebno boril pod diktaturo Aleksandra. Vsi načini diktature niso zamogli omajati vere hrvatskega kmeta v demokracijo in način življenja in demokracijo vladanje države.

Nadalje piše g. Tomašić, da je hrvatski narod videl v svojem voditelju dr. Vladimiru Bačaku edinega pravnega zastopnika hrvatskega naroda, kateri je vodil hrvatski narod po pravih smernicah demokracije, in primerja v članku besede samega predsednika Roosevelta, ki v istem duhu zamišlja svobodo malih narodov kot hrvatski voditelj!

O podpisu na Dunaju, kjer je ministar Cvetković in Cincar-Marković podpisala z Nemčijo, Italijo in Japonsko takolimenovani Tripartitni pakt, g. profesor izjavlja, da s tem niso imeli Hrvatje nobenega opravka, ker to je bilo delo princa

Bevin, angleškega delavskega ministra, ki je naglo očistila ozračje:

"Razumeli boste moja čustva in naziranja o Hessu," je rekel Bevin, "če vam povem, da je bil Hess tisti, ki je zbral vse indeks karte vseh voditeljev strokovnih unij v Nemčiji, nakar so bili, ko je napočil njihov čas, poslani v koncentracijska taborišča ali pa pomorjeni."

Profesor Tomašić gotovo ve, da je bil v vladi v Cvetkovičev, Cincar-Markovičev kot prvi podpredsednik g. dr. Vladimir Maček, in da se brez njegove vednosti prav gotovo ni moglo nič skleniti ali podpisati. Brez

nesta Bevin, angleškega delavskega ministra, ki je naglo očistila ozračje:

"Razumeli boste moja čustva in naziranja o Hessu," je rekel Bevin, "če vam povem, da je bil Hess tisti, ki je zbral vse indeks karte vseh voditeljev strokovnih unij v Nemčiji, nakar so bili, ko je napočil njihov čas, poslani v koncentracijska taborišča ali pa pomorjeni."

njegove, dr. Mačkove, vednosti in pristanka se tudi ni podpisal Tripartitni pakt na Dunaju z Nemci in Lahi in Japonci. Tudi ni bilo nikjer javljeno, da je kdo od hrvatskih ministrov podal odstavko v znak protesta proti temu podpisu na Dunaju od strani tedajne jugoslovanske vlade Cvetkovičeve. Nasprotno, javljeno je bilo, da so oni vsi glasovali za podpis k pristopu k osišču.

Torej g. profesor Tomašić bi bil boljše storil, da o tem mnogo ne piše, kako so bili edino Hrvatje protivniki beograjski politiki s osiščem. Resnica pa je ta, da se je ves jugoslovanski narod vzdignil proti politiki Cvetkovičevi in Cincar-Markovičevi, in princa Pavla, ker je ta vlada podpisala na Dunaju zvezo z Nemci in njihovimi zavezniki — in vlada Cvetkovičeva je na silen pritisk troimenega naroda Jugoslavije morala oditi. Nova vlada generala Dušana Simovića je predstavljala pravi izraz narodne volje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev in radi — tega nam je popolnoma nerazumljivo, zakaj profesor Tomašić imenuje to vlado samo srbsko-hrvatsko, kakor da Slovencev v Jugoslaviji sploh ni! Simovičeva vlada je imela dva zastopnika Slovencev, ki so šli potem, skupno s srbskimi in hrvatskimi v izgnanstvo. Sploh se čudimo, zakaj mi Slovenci v očeh profesorja Tomašića ne najdemo milosti in da nas on sploh smatra, kakor da ne eksistiramo!

Mi moramo biti kot Slovenci ponosni, da se po zlomu naše mile stare domovine Jugoslavije niso našli med našimi ljudmi v Ljubljani ali drugod v Sloveniji propalice, ki bi se prodali Rimu in Berlinu in pomagali ustvarjati kake "samostojne in neodvisne države" pod okriljem in varstvom krvolokov - diktatorjev, ki niso mogli pričarati našim ljudem takih "samostojnih držav", čeravno vemo in tega so si svesti danes vsi Srbi in Slovenci, da bodeta morala ravno ona dva država plačati s krvjo in življenjem svojih najboljših hčera in sinov to svojo kremlenitost in značajnost in samozavest.

Slovenci smo ponosni na te naše mučenike, ker oni vedo, da velike demokracije, posebno pa Zedinjene države ameriške bodo pripomogle k temu, da si zopet stvorimo svojo skupno domovino z brati Hrvati in Srbi in da je Hitlerjeva in Mussolinijeva moč samo začasna, ker ona ni v narodu, ampak v tankih in drugih morilnih orodjih. Mi nečemo bratom Hrvatom ničesar očitati ker niso danes časi za neke inkriminacije in bolje bi bilo, da g. profesor Tomašić vsaj z eno besedo pove, da si tudi on želi skupno domovino, skupno in močno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je edina mogoča, da očuva našo svobodo in napredek, jezik in običaje in našo eksistenco v Evropi; ali na žalost se to iz njegovega pisanja v The New York Timesu ne vidi: samo v skupnem okvirju s Srbi je Hrvatom in Slovincem omogočen obstoj in napredek vseh nas treh bratskih narodov Jugoslavije. Samo v eni celi in nerazdeljivi mogočni celini državi Jugoslaviji nam je naša bodočnost in napredek zagotovljen!

Da pa niso to le prazne moje besede, nam je najlepši dokaz naše starokrajsko časopisje, ki je par dni pred Cvetno nedeljo pisalo, da je mogoč obstoj in sreča in blagostanje edino zagotovljeno v veri v svojo moč, v svojo državo Jugoslavijo, v kateri naj bo vsem trem bratom najbolje in v kateri državi ne sme biti nobenemu nič prikraj-

šanega, enakopravni morajo biti vsi bratje pred zakoni države, ki je mati vseh. Pa ne samo naše starokrajsko časopisje, temveč vsa privatna pisma, ki jih je ta pisec teh vrstic prejel zadnje mesece iz Jugoslavije, samo govore o bratski slogi Hrvatov, Srbov in Slovencev, ki bodo, ako bo to zahtevala Domovina, skupno branili s svojo krvjo svojo Domovino.

Zadnji dogodki so tudi dokazali. Take vrste pism so prejeli tudi neštet drugi naši izseljenci v Ameriki od svojcev iz Jugoslavije, pa bila ta pisma pisana od inteligentov, kmetov ali rokodelcev, bogatašev ali siromakov, vsi naglašajo edinstvo: ena država! ista usoda nas čaka VSE SKUPAJ!

Če bi v tem duhu g. profesor Tomašić informiral ameriški narod, bi mu bili vsi jugoslovanski izseljenci v Ameriki jako hvaležni, ker naš narod ne želi nič drugega kot dočakati eno samo nerazdelljivo in zedinjeno Slovenijo, ponosno Hrvasko in vse srbske zemlje pod eno Veliko in mogočno Jugoslavijo!

V tej veri je tudi jugoslovanska vlada in vojska šla v izgnanstvo s svojim kraljem in narodnimi zastopniki vseh strank. Pomoz Bog, junaci!

Slovenski demokrat

Zormanov dan in "Škrjančki"...

(Pojasnilo: L. Šeme)

Ako javnost vidi pomanjkljivost, je prav, če ve tudi za nje vzrok.

Se nikoli se nisem ogreval za nastope mladinskih pevskih zborov na prostem, kajti glasovi mladine so šibki in niso za našo prostoto.

Naročeno mi je bilo, naj pripravim mladino za Zormanovo slavnost 1. junija, s par pesmami. Pripravil sem jih za nastop treh pesmi: "Lepa naša domovina", "Naprej zastava slave" in "Pastirica". Dodatno mi je bilo naročeno zadnje dve vaje, da bi še eno ameriško himno zapeli. Ker najbolj znajo "America", sem jih v soboto pripravil še za to pesem. Naročil sem pianistini, naj pride za nastop, kar se je tudi zgodilo.

Poslušal sem govornike, ki so govorili na zvočnike, misleč, da ko bodo govorili končani, se pa program prične v dvorani, kakor prejšnja leta.

Nemalo sem se pa začudil, ko sem videl, da prihajajo mladi pevci mladinskega pevskega zbora "Škrjančki" na oder. Nato pa Mr. Rotar kliče mene na oder. Hitro sem šel k odru in vprašal, če je piano na odru?

"Ne ni!" Obrnil sem se...

Brez plane in na prostem. S kom naj intoniram glas? Piščalke nisem imel s seboj, ker mi ni bilo niti malo znano, da je v programu, da bo mladina nastopila na prostem in še brez plane. — Kajti če bi mi bilo znano, bi pravočasno preprečil.

"Polomil" sem ga torej jaz, ki mi kot pevovodju niti toliko ni bilo znano, za ob kateri uri naj mladina skličem skupaj. — Spraševal sem in končno mi je oskrbnik Mr. Kranjčič podal njegovo osebno mnenje, ne u radno, da misli, da bo dovolj zgodaj, če se zberemo ob tretji uri, kar se je tudi zgodilo.

Ne vem in ne bom razglabljal, kje je krivda, vem le toliko, da sem doživel trenutke, ki jih ne bom tako kmalu prebolel...

ŠKRAT

On: "Za mene je najlepše, ako niso črnlasi gospodje črne obleke, plavalasi pa plave".
Ona: "In kake obleke naj nosijo plešati gospodje?"

Francelj: "Moja žena je pravi angel."
Joža: "Moje pa še živi".

Soseda Meta vpraša sosedo Špelo: "Ti, Špela, zakaj se pa vaša otroci zmerom tako jokajo?"

Špela odgovori: "Sama ne vem, zakaj. Saj jih ven in ven tepemo, da se ne jokali, pa nič ne pomaga."

Metka: "Mama, povej, kam spadajo ušesa: k obrazu ali k vratu?"

Mati: "Zakaj pa to hočeš vedeti?"

Metka: "Zato, ker si naročila služkinji, naj mi umije obraz, ona pa mi hoče umiti tudi ušesa!"

800 PRIČ PROTI POSREDOVALCU ZENITEV

V Ogrskem Gradišču se mora zagovarjati neki J. Kutacek, ki je imel znano posredovalstvo ženitev. Kako obsežen je bil njegov obrat, je najbolje razvidno iz tega da so v njegovem arhivu našli nič manj nego 150.000 pesem žensk ki bi se rade poročile.

Sodišče je zaslislalo že 400 prič a jih bo še isto toliko. Kutacek se je bil pregrešil a tem da je razpošiljal fotografije lepih žensk iz širše okolice Ogrskega Gradišča kot fotografije ženitnih kandidatk čeprav je bilo v mnogih primerih za poročene žene, ki niso imele niti najmanjšega pojma o tem kakor zlorablja mož njih slike. Na ta način so mu uspela številna sleparstva. Vsak dan je mož zaslužil povprečno 500 kron.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Proda se

hiša za dve družini. Nahaja se v Collinwoodu na Kelso Ave. blizu 140. ulice. — Prijazen dom in dobra investicija. — Cena \$5.600.

MATT PETROVICH
253 E. 151 St.
KEnmore 2641 J.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

JOŠ. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni za najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street Tel: KEnmore 3118

Imago Svajger:

TRI MATERE

V našo vas se je naselila bo-
lezen. "Nekdo," ki še ni videl
otroškega življenja takrat, ko
je vlačil po pesniških travnikih
in mekih megli, jo je prinesla v
Antoničovo kočo.

Na podstenu svoje kože sto-
je v jutrnjem mraku mlada An-
tonička in kliče gospodinjam,
predočim od zornice: "Čujete,
nas Vinček je betežen! Otroški
ogonj ga kuha. Kako mu naj
pomagam? Pridite ga pogle-
dati!"

Nekatere prislunhejo. Nekaj
asa skimavajo, potem pa jih
sne skrb za lastno deco proti
komu. Le Juškova Nana, ki ni
na deca, stopi v koč, pokriža
mlega bolnika in mu vošči do-
ro jutro. Potem tolaži Anto-
ničko: "Veš, Liza, hudega ne bo
nič. Vročina ga drži. Sira ni
prinesi in hodnega platna od
takšne stare robače!"

Liza posluša in strmi proti
postelji, v kateri leži njen tri-
letni Vinček. Vinček iztegne ro-
ke ter prosi vode. Liza se obr-
ne k vratom, z levim rokvom
si obriše oči, z desnico pa
odpre vrata in vsa trudna začne
čistiti moža: "Vinc, Vinc!"

Na pragu se zasveti oljenka.
Gospodar je prišel iz hleva. Liza
daljuje: "Vinc, prinesi nam z
dedekovo robačo! Nana bo
pomagali našemu betežniku."
Cez malo časa je vse pri-
pravljeno. Nana odrga robačo
in, dene vanj sira in poča-
da se odcedi sirotka, potem
ga ovije Vinčku okoli prsi.

Liza pokrije otroka, se obrne k
vratu: "Liza, to mu bo pomaga-
lo. Preden bo ovitek suh, bo
vročina padla, in Vinček bo
ober!"

Lz Naninih oči sije vera, v
raznih pa pod solzami upanje.
Nana ve, kaj dela! Zakaj ne bi?
Nekaj otrok je že ugrabila smr-
t. Ta Nana!

Nana odide. Liza gleda za
njo v klanec. Cez čas se vsede
oleg bolnika. Nanina vera ji
je upanje... Počasi zadre-
sta oba, mali Vinček in mati...
Vetrič, ki tako rad zašklepe-
je z okenci v naših kočah, je
zlegnil mimo hiše in razgalil

Go out with him?
NOT ME!

You've got three strikes against you
when you are guilty of halitosis (bad
breath). Anyone may have it at some
time or other without realizing it, and
may offend needlessly. If you want
either to like you, take this quick pre-
caution against the common form of
bad breath caused by food fermenta-
tion. Rinse the mouth with Listerine
Antiseptic before any date. Immediately
your breath becomes sweeter, purer, less
likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to
systemic conditions, but most cases, say
some authorities, are caused by fer-
mentation of tiny food particles on tooth,
mouth and gum surfaces. Listerine
halts such fermentation and then over-
comes the odors fermentation causes.

Lambert Pharmacol Co., St. Louis, Mo.

Before Any Date Use
LISTERINE ANTISEPTIC
To Make Your Breath Sweeter.

HAIR-BREADTH HARRY

mesto tebe," jo je razdražil.
Besno mu je zakričala v obraz:
"Jaz sem ga rodila, drugi mu
naj prižigajo sveče!" Več ni
zmogla. Vinc jo je razumel. Po-
časi jo je spravil iz skednja na-
zaj k otroku.

Za opoldanskim zvonjenjem
je zapel navček. Vsi so vedeli:
v vasi je umrl otrok!

Zvečer, ko ugašajo lučke in
se kože po naših gričih pogre-
zajo v temo, delajo dekleta pri
Antoničevih rože. Starejši so-
sedje molijo, le mati Liza mol-
či. Okoli polnoči se razidejo. Vsi
so trudni. Tudi domači. Pri
Vinčku ostane stari molec Draš,
ki počasi dremlje ob brleči sve-
či.

Drugo jutro ob zori vaš zopet
oživi. Vse je spet kot včeraj. Le
na pragu pri Antoničevih ni Li-
ze, ki bi klicala na pomaganje.
Ko je Vinčku poslednjič pel
navček, so morali Lizo s silo
vleči s pokopališča nazaj v
prazno koč. Vaščani so se ču-
dili: "Takšna žalost!"

Da ni bila stara Cvetkovca še
ista dan, ko je pomagala Vinč-
ku, pri svoji hčeri Feruniki na
kolinah, bi se vas pogreznila v
staro življenje. Ljudje bi še
govorili o Vinčkovi smrti in o
nesrečni materi Lizi, dokler jim
govorica ne bi onemela ob skr-
beh za vsakdanji kruh. Zdaj po
Vinčkovi smrti pa je zbolel še
Ferunikin otrok. Tudi njega je
cele tri dni kuhal otroški ogonj.
Četrti dan je šel na pragu svo-
jega tretjega leta za Vinčkom.

Ko mu je pri fari zapel nav-
ček, so vaščani stisnili glave in
se čudili: "V enem tednu drugi
otrok!" Matere pa so skrbneje
začele zavijati svojo deco, jih
gonile na peč in se bale otroš-
kega ognja.

Stara Cvetkovca je bila vsa

potrta. Vas je šepetala: "Cvet-
kovca je prinesla Ferunikinemu
otroku Vinčkovo bolezen." Sin
Tina, ki je živel še pri njej do-
ma, jo je komaj spravil, da je
šla kropit otroka svoje hčere.
Zdelo se ji je, da jo vlečejo k
sodbi. Vsa vas jo bo zevala.

Ni se motila. Komaj je pokri-
žala otroka, že je udarilo iz
Ferunike: "Mati, vi ste nam
prinesli bolezen!"

Cvetkovca se je obrnila: "Ni-
sem, Ferunika!"
Ferunika stopi bliže in se vr-
že na kolena. V očeh ji bliščijo
solze. Cez razpokane ustnice
pada solza: "Nikoli niste ma-
rali, da sem se priženila k tej
hiši. Mati, na svojih prstih ste
prinesli smrt!"

Starka je ranjena. Če bi mo-
goče, bi se branila z rokami
in zobmi. Toda ne sme. Pri mr-
liču so. Oči so uprte vanjo.
Starka se brani skromno, bo-
lestno: "Ker sem rodila tebe,
Ferunika zato nosim smrt."

Ferunika zaplaka. Cvetkovca
se obrne proti vsem.

"Ne veste več, kako sem pred
leti rešila našega Tina, ko je
umiral? Prav ti, Ferunika, si
mu že tekla po svečo. Jaz pa
sem zaklenila za teboj vrata, se
vrgla pod Križanega in kričala:
"Ne sveče? Bog, saj nisi tako
mogočen, da bi mi vzel edinega
sina...! Potem sem butnila
opotekajoče se v Tinovo postel-
jo. Tina se je prebudil. Se tisto
leto je šel k vajaku!"

Ljudje v sobi so vztrepetali.
Starka je končala svojo zgodbo.
Zunaj se je večerilo. Na vse je
padal mrak.

Stara Cvetkovca je poslednjič
pokropila vnuka in odšla brez
besede. V sobi je zatuila Feru-
nika...

V kočah na gričih so spet
zabrele lučke...

V našo vas je nekdo prinesel
bolezen. Tri matere plakajo: dve
ob mrtvem, stara Cvetkovca pa
ob svojem živem otroku.

Živi mrtvec

V Kodanju živi neki Lars
Brandstrup, ki se bori že mnogo
let za svoje življenje, in sicer
ne proti kakšni bolezni, temveč
proti oblastem, ki so mu l. 1926.
to življenje odrekle. Zgodba se
je začela tedaj, ko se je med
vojaškimi obvezniki, ki so mora-
li stopiti pred vojaške zdravnike,
pojavi mož, ki je trdil, da se
imenuje Lars Brandstrup in da
se je rodil v malem norveškem
mestu Hortemu.

Uradniki so nemalo presene-
čenemu rekrutu sporočili, da je
umrl že l. 1926. Mladi mož je
zahteval dokazov. Izročili so mu
neko knjigo tehnične šole v Ko-
danju, iz katere je bilo razvidno,
da je 5. januarja 1926. zapustil
to dolino solz. Dejstvo je, da se
je Brandstrup rodil l. 1910. kot
sin danskih staršev na Norveš-
kem. Krstili so ga in dali so mu
dobro šolsko vzgojo. Toda pa-
stor, ki ga je zapisal v matično
knjigo je uničil neki požar. Star-
še in sorodnike je Brandstrup
izgubil še kot otrok. Kako so
prišle oblasti do tega, da so ga
vpisale kot mrtvega, se do danes
še ni pojasnilo. Trenutno vodi
Brandstrup v uradnih knjigah
samo "provizorno", vendar upa-
jo, da bodo rešili uganke okrog
njegove osebe.

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

DOCTOR'S AMAZING LIQUID
GREAT SUCCESS FOR
SKIN TROUBLES
(externally caused)

No matter what you've tried without
success for unsightly surface pimples,
blemishes and similar skin irritations,
here's an amazingly successful doc-
tor's formula—powerfully soothing
Liquid Zemo—which quickly relieves
itching soreness and starts right in to
help nature promote FAST healing.
30 years continuous success! Let
Zemo's 10 different marvelously ef-
fective ingredients help YOUR skin.
Also ointment form. Severe cases
may need Extra Strength Zemo.

IMPORTANT!
medical tests reveal
how thousands of **WOMEN**
HAVE BEEN
ABLE TO **GET NEW ENERGY**

If you feel tired out, limp, listless,
moody, depressed—if your nerves
are constantly on edge and you're
losing your boy friends to more
attractive, peppy women—SNAP
OUT OF IT! No man likes a dull,
tired, cross woman—
All you may need is a good reliable
tonic. If so, just try famous Lydia E.
Pinkham's Vegetable Compound
made especially for women. Let it
stimulate gastric juices to help digest
and assimilate more wholesome food
which your body uses directly for
energy to help build up more physi-
cal resistance and thus help calm
jittery nerves, lessen female func-
tional distress and give you joyful
bubbling energy that is reflected
throughout your whole being.
Over 1,000,000 women have re-
ported marvelous benefits from
Pinkham's Compound. Results
should delight you! Telephone your
druggist right now for a bottle.
WELL WORTH TRYING.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

DON'T BARK

...don't cough! Get pleasant relief from a
cough due to a cold with Smith Brothers
Cough Drops—Black or Menthol—5¢.

**Smith Bros. Cough Drops are the
only drops containing VITAMIN A**

Vitamin A (Carotene) raises the resistance of
mucous membranes of nose and throat to
cold infections, when lack of resist-
ance is due to Vitamin A deficiency.

WOMEN!
read how thousands have been able to
GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Com-
pound Has Been Helping Weak, Run-down, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless,
moody, depressed—if your nerves
are constantly on edge and you're
losing your boy friends to more at-
tractive, peppy women—SNAP OUT
OF IT! No man likes a dull, tired,
cross woman—
All you may need is a good reliable
tonic. If so, just try famous Lydia E.
Pinkham's Vegetable Compound. Results
should delight you! Telephone your
druggist right now for a bottle.

Everybody raves about your
salads, Peg. What's the secret?

MIRACLE WHIP!
Its "different" flavor
always makes a hit.

MILLIONS AGREE—Miracle Whip does work wonders
with salads! A unique combination of old-fashioned
boiled dressing and fine mayonnaise, Miracle Whip is
by far America's favorite salad dressing.

**KOLIKO STORITE ZA
CANKARJEV GLASNIK?**

Če ste res napredni, pokažite to tudi z de-
janjem. Cankarjev glasnik je napredna, delavska
kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite
svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči.
Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa
je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov,
posebno še izven Clevelanda. Prislagajte se! Pišite
upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila.
Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev
Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi
druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa
pokličite Henderson 5311 — HENDER-
SON 5312.

Lahko jo sporočite našim
zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

IVAN MATČIČ:

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

Kjer se Krvavi vrh boči v nebo, kjer molči Mrtvi hrib, kjer strmi Lobanjik nem in gluha, tam leži Solzna dolina, obdana od same strmine in Trnjeve gošče. Odpira jo Romarska gora, zapira pa Črni breg. Po sredi doline se vali reka Solza med žalobnimi vrhami, se peni v strugi in pljuska ob jez. Na njenih ovinkih stoje preluknjani hribi in okajena žrela zevajo iz njih. Od časa do časa plane iz okajenega žrela železna pošast, ovita v dim, razbija in bunka, cvili, ječi po tiru, udarja po taktu. Podse prha sopar in ogenj bruha iz sebe, da švigajo iskre visoko in padajo v razpenjeno Solzo. Pošast zažvižga, zatuli in se zavihti zopet v žrelo, iz drugega v tretje, iz noči se zaganja v noč. V vijugah se vije od hriba za hrib, zaganja se v sunkih iz griča v grič. Ob reki in progih se vije bela cesta, ob cesti pa ždi pohlevna sela: Groblje največje, Robsko za hribom, Razvaline pod gozdom, dalje Hudo brdo, Trnjevo in najzadnje Ječanje. Sredi doline stoji na holmu pol cerkve Svetega Roka, pol jo je razgnala vihra po bregu navzdol. Vzhodno stran doline zapira prostrana Trnjeva gošča, ki šušlja tajnostne pravljice starodavnosti. Zahodno stran doline zapira strmina, preko katere vleče topel veter, ki prinaša vonj oljke, vina in žlahtnega sadu.

Solzno dolino je opustošil vesoljni požar. V zbičanih bregovih rjavi železo, na zoranah grobovih poganja divja trava, iz mlakuž strjene krvi kljuje rože brez vonja. . . Iz razžgane prsti mole gnile roke in črvivi trupi razpadajo in ne morejo sprsteti. Zmučena zemlja jih ne more pogoltniti hkrati, le počasi prežveka ud za udom, kosti pa izmetava na površje. . . Krvavi vrh in Mrtvi hrib molčita in z Lobanjika strme v dolino slepe jamice iz belih lobanj. "Ojooo!" ječi iz noči, se dviga v nebo in pada nazaj v gluho noč. . . Skrtanje zob se spaja s skripanjem spon in se trga iz noči prekletstva. . . Ob mejniku robstva grči in vzdih: "Kdo ste, ki ste nas vkovali v spono? Kje ste si vzeli oblast, do katere nima nihče pod solncem pravice. . ."

Od jugovzhoda sika strupen hlad, iz plašnih valov Solze odmeva ihtenje, ki se mu pa roga rožljanje skrhanih mečev. . .

Bilo je v času, ko je ugašal vesoljni požar. Proti zoglenim domovom so se opotekali trudni sinovi, v Solzno dolino se je vračalo življenje, ki mu je pa žvižgal za petami bič robstva. . . Italijani so zavijali meč Zmaga in ga vsekali v krvavečo rano Solzne doline. . . Izza gor se je začelo bobnenje zublja, ki je iznova vzplamteval na ogromnih pogoriščih in tirjal novega pepela.

In trudni sinovi Solzne doline so morali pred mečem zmagovalcev v izgnanstvo. Zbrali so se, ko je legla noč nad dolino, in bežali čez Črni breg skozi Trnjevo goščo. Spremljala jih je bolečina in kletev jim je vrela iz prsi.

"Naš gozd, naša tiho goščava, ne izdaj svojih sinov požrešnikom! Naši lesovi, naši stari orjaki, ne skrivajte lačnih volkov v svojih teminah, ne pustite jim tuliti po vaših prostranih globinah! Naj jih požro vaši črni prepadi, naj jih pogoltnejo vaša pošastna brezna! — Zemlja, naša sveta zemlja! S svojo krvjo smo te počili, s svojim

znojem gnojili — bodi naša, hrani nas, bodi nam mati! Naša zemlja, z našimi žulji preorana prst v polju, v njivah — boš mar gadom rodila? Naša gruda, ne daj sadu roparjem, lačnim tvojega soka, ki te hočejo izsesti, opliniti; požrešnikom, ki te niso nikdar poznali, nikdar ljubili; tujcem, ki te bodo črtili, onečastili, ki te ne bodo gnojili, gojili. . . Ne daj jim sadu ne svojega soka, naj poginejo na tebi, naj iztrohne in razpadejo v tvojih mrzlih globinah. . ."

Kletev je bila obupna, ihteča v nebo: "Večna Pravica! Udari nasilje, ne pahnij nas v pogin! — Večna Pravica! Zaklinjamo se, da ne zapustimo svoje zemlje, da prodamo svoje krvi, da je ne izdamo! Zaklinjamo se pri svoji ljubezni in pri svojem srdi, da bomo zmaščevali krivico! Zaklinjamo se pri tebi, Pravica, da bomo tirjali svoj znoj in kri svojo iz onečastene naše prsti, zaklinjamo se, da jo bomo napojili z nečisto krvjo hudobnih prekletnikov! — Pravica, udari Krivico!"

Beguni so prestopali mejnike. Jeklenov Marko se pa odtrga od gruče, se vrže na zemljo in vzkligne: "Ne, ne! Ne morem od doma! Zemlja — mati, polje, gozdovi, sad našega znoja, iz naših žuljev vzrasli — ne morem od vas! Solzna dolina, moja zibelka, zeleni holmi, brda — življenje mojih dni! Mati moja, dom moj, oče moj — ne morem od vas! Marta moja — ljubezen moja, življenje moje in moje upanje — kako naj te zapustim? Robsko — moja tuga, Groblje — moja bol. . ."

Jeklenov Marko je drhtel v težki boli, poljubljal zemljo, sikal skozi stisnjene zobe: "Zaklinjam se to uro, da posvetim vsak dih svoje duše tebi, mati zemlja, ysak utrip srca tebi, uboga reva zapuščenca! Zaklinjam se pri svoji mladi sili, pri svoji krvi, pri svoji zdravi duši. Zaklinjam se tebi, Pravica, ti čuj kljuvanje mojega srca, ti sprejmi mojo zakletve! Naj mi segnje srce, ako bi te kdaj nehal ljubiti, naj mi zvoledi v žilah kri, ako bi se kdaj obrnil od tebe, naj me pekel požre, ako bi te kdaj izdajal Krivici! — Mati, zemlja, Marta, dom moj — ves sem vaš in vi ste vsi moji, zato ne morem od vas!"

Marka je zavijala bol in mu stiskala prsi. Ležal je na zemlji, z glavo je ril v vlažno prst. Jeklenov burja je brila v vrhovju, podila velo listje preko jas, odhavalala ga iz goščave, nastiljala ga v skale. Nad Trnjevo goščo je snivala noč, ki so jo motili le bliski iz dalje, ki so švigali preko vrhovja. Iz tuljenja burje se je izvijal vzdih in se mešal s skovikanjem nočnih ujed in renčanjem zverjadi.

Jeklenov Marko iz Robskega je bil mladenič krepke postave. Ali na mladeniču se mu bili že vtisnjeni sledovi trpljenja. V njegovih očeh je ležala trpka bolest, a včasih je švignil iz njih ogenj, ki je izdajal vso neomajno odločnost zdravega srca, ki je bilo trdo ko jeklo in mehko ko makov cvet. Ljubil je poštenje, zmernost in pridnost, a črtil lenobo, samopašnost in samoljublje. Spoštoval je pravico in krivico zaničeval. Jeklenov Marko je ljubil Zornikovo Mar-to iz Groblja, najj je daroval svoje srce.

Dolino Solze je zasedlo krdelo italijanskih vojn timer, ki so se nastanili v veliki, ožgani lese-njači na samem. Poveljeval jim je pa mlad častnik z imenom Vi-

torio Adulatore, ki je že prvi dan obračal pogled za dekleti in zapičil svoje lakomne oči v Zornikovo Mar-to. Smehljaj se ji je in dobrikoval, ponujal ji sladkorčkov in celo tobaka. Marta pa je vse vlijudno in hladno odklanjala, v njenih očeh so se blestale še iskrene solze tuginja.

Zornikova Marta je bila brhko dekle. Imela je žive, ognjene oči, v katerih globočini je ležala čista in tajna deviška krepost, zdrava lica, na katerih je žarela vsa mlada kri poštenega dekleta, rožnate ustne, na katerih so kilile rože mladosti, plave in težke lase, ki so kitile vso njeno lepoto. Marta je bila živahna, razposajena. Oz njenem zvonkem smehu se je vse radovalo, njena živahnost je vsa lica razvedrila, a njena žalost vse obraze zmaščila. Marta je bila zdrava, vsiljivcem in hinavcem se je drzno zasmejala v obraz in jih pahnila od sebe. Marta je bila odkritosrečna, vsakomur je pogledala z živimi očmi naravnost v obraz; zahrbtnosti ni marala, ne opravljanja in tudi ne praznega čenčanja. Bila je lepe postave, prožnega stasa. Bila je pridna, delala je doma in na polju od zore do mraka. Bila je snažna, ljubila je čistost, skrbela za snago in red. Marta je imela dvajset let in je ljubila Jeklenovega Marka in vsega svojega deviškega in zdravega srca.

Imela je pa že trpke izkušnje, kajti vztrajati je morala več let v izgnanstvu. Ko se je vrnila domov, je težko pričakovala Jeklenovega Marka. In ko se je tudi ta vrnil iz trpljenja, je bila vse srečna. Sreča pa je bila le kratka, kajti Marko je moral zopet z doma. In ko se je Marko poslavljaj, je ihtela in mu z bolestjo v srcu prisegala, da mu ostane zvesta do zadnjega srčnega utripa, da ne omadežuje svoje prisege niti z najkrajšim hipom v mislih.

In ko se ji je danes poklanjal in se ji hlinil Adulatore, so bile njene misli odsotne, hitele so za Markom skozi Trnjevo goščo, njene oči pa so bile orošene s solzami. Ko jo je skušal Adulatore tolažiti s hinavsko zavitiimi očmi, mu je hladno namignila, da ne ume italijansko.

Zvečer pa, ko se je do dobrega stemnilo, je planil mahoma v hišo Marko. Marta je hotela vzklkniti od radosti, a se je premagala, Zornik je ostrmel, Zornikova je pa sklenila roke od strahu.

"Ti si, Marko?" so šepnili vsi trije.

"Da, jaz sem, ne morem od-tod," jim odvrne spehan.

"Kako?"

"St! —"

"Pazi se, Marko, da te ne uja-mejo!"

"Ne bojte se!" mahne Marko z roko.

"Častnik se potika ves ljubi dan okrog naše hiše. Če te dobi, boš moral naravnost v Zlo-grad!"

"Pustimo Zlograd!" odvrne Marko. "Ne morem odtod pa ne morem! Dva doma imam, dve revni kolibi, dve materi, dva očeta in nevesto — vsi ste ječali za mano, čul sem vas prav do mejnikov — in obšla me je slabost, strla me je ljubezen, da sem se zgrudil in zaječal. Tako dolgo sem koprnel po tej naši dolini, toliko let gorel v vesoljnem ognju, pa naj grem znova po svetu?"

"Lačen si, ubože!"

"Na to niti ne mislim."

"Boš z nami večerjal?"

"Ne diši mi ne jed ne pijača."

"Si žejen?"

"Pustite to!"

Zornikova je pripravljala večerjo.

"Kaj nameravaš, Marko?" ga vpraša Zornik.

"Ne vem. Skrival se bom, dokler pojde."

Ko so večerjali žgance in zelje, so začeli od zunaj korake. S strahom so se spogledali in odložili žlice, Marka pa naglo skri-li v malo sobico. V tem je pa že potrkal in vstopil častnik, ki jih je pričel nekaj izpraševati in obračati oči na vrata sobice. Žugal je, da ne trpi, da bi se skrivali po hišah mladeniči, ki morajo odtod, da ne skujejo kake zarote. Pogledal je večkrat Zornika in mu rekel, da bodo morali iz doline tudi starci zaradi večje varnosti italijanskih vojščakov in v dosego potrebnega reda in ljubega miru. Zmajevali so vsi trije z ramo in mislili, da bo neljubi gost odšel.

Od zunaj so čuli govorjenje in smeh vojščakov, ki jih je imel častnik s seboj. Ko je uvidel, da mu ne ponudijo sedeža,

Stanovanje

5 lepih sob in kopalnica se od-da v najem odrasli in mirni dru-žini. — Vpraša se na 6822 Edna Ave.

Posebnosti na premogu

Pocahontas Lump, shoveled \$9.50
Pocahontas Egg, shoveled \$9.65

Rojakom se priporočam za naročila. Samo za mesec junij se bo dovolilo 25c popusta pri vsaki toni premoga.

ERIE COAL & COKE CO.

Frank Fende

19307 Muskoka Ave.,
IVanhoe 5476 M.

Prav malo rabljene električne ledenice se dobijo po

\$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate tu priliko kupiti električno ledenico.

819 E. 185 St.

6104 St. Clair Ave.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

je sedel sam in se jim pritaženo smehljaj. Z nemirom so jedli dalje in molčali. Marta je zakrila Markovo žlico s komolcem in jo tiščala tako dolgo, da jo je spravila prav na rob mize, odkoder pa ji je padla na tla. — Častnik jo je hotel uslužno pobrati, ali Marta ga je prehitela in vrgla žlico v lonec na železni peči. Zornik je zagodrnjal in odložil žlico. Molčali so dalje. Ko je pa v sobici zaškrlopalo, tedaj so vsi trije zakašljali in vstali izza mize. Ženski sta roptali s posodo, stari je pa korail po sobi in mrmral med seboj. Tedaj je častnik vidno vzrado-sšen vstal in voščil lahko noč.

Oddahnili so se, Zornik pa je zarentail: "Prekleti škilci! Niti pri jedi nam ne dajo miru! Ali tega ne bom dolgo gledal! Marko, večerjaj, nič se ne boj! Če pride še črni pesjak, mu raztrgam goltanec!"

(Dalje prihodnjici)

Naprodaj je

na 15619 Huntmere Ave. hiša za eno družino 6 sob, avtomatičen grelec za vodo, umivalnik s kabinetom, "inlaid" linolej. "Wilton" preproge v treh sobah in na hodniku, "tile" kuhinja; velika lota, in garaža za tri avte. Cena \$4500.

632 E. 94 St., hiša za eno družino, lepe sobe, "tile" kuhinja, umivalnik s kabinetom; vse v prvovrstnem stanju. Cena samo \$4200.

Nova hiša na 1010 E. 169 St., od Blvd., za eno družino, 5 sob, avtomatični plinski grelec, bakrene cevi, insulirana "recreation" soba. Cena samo \$6550.

MAVEC & CO.

17110 Lake Shore Blvd.
IV. 4900

Preiskušena zdravila proti glavobolu

Hank's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50c

MANDEL DRUG

SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
Pošiljamo po pošti

Eyes Right! . . . by Squier

THE PREVALENCE OF BLINDNESS, PARTICULARLY AMONG SCHOLARS, DURING THE MIDDLE AGES WAS LARGELY DUE TO OVERWORKING THEIR EYES UNDER THE POOREST LIGHTING CONDITIONS.

SEVENTEENTH CENTURY GERMAN'S INGENUOUSLY COMBINED A LAMP AND A TIMEPIECE BY GRADUATING THE OIL RESERVOIR TO THREE AS IT CONSUMED FUEL, IT MEASURED THE HOURS.

The World's Largest Light Bulb
TODAY A 151-FOOT TOWER AT EDISON'S MENLO PARK LABORATORY SITE. ITS 14 FEET HIGH MADE OF 2-INCH GLASS. BUT IT'S A DUD! 12 ACTUAL BULBS WIRE FROM V SEPARATE POWER LINES, PROVIDE THE ETERNAL LIGHT INSIDE.

THE WORLD'S SMALLEST LIGHT BULB IS THE GIGANTIC WHEAT LAMP USED ON THE END OF CATHERET'S AND OTHER SURGICAL APPLIANCES FOR INTERNAL EXAMINATION OF VARIOUS ORGANS OF THE BODY.

30 YEARS AGO, MANY OF THE NATION'S SCHOOLS HAD NO ARTIFICIAL LIGHT OF ANY KIND!

TODAY SCHOOLS ARE BECOMING MARVELS OF WELL PLANNED LIGHTING, GIVING EACH STUDENT HIS SHARE. AS A RESULT OF EASIER SEEING, COMFORT AND INTEREST ARE INCREASED, WITH A CORRESPONDING RISE IN STUDENT EFFICIENCY.

Best Seller Used to Identify Trees

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

If you like MILD cheese flavor here's the kind to get

THE CHEESE FOOD THAT'S DIGESTIBLE AS MILK ITSELF

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY MONTH"?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody. So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to no smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own special purpose to HELP WOMEN. Famous for over 60 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!